

Izhaja 1. in 16 vsacega meseca.

Vredništvo in opravištvó je na Krakovskem nasipu št. 10.

# Ljudski Glas.

Inserati se po ceni sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

## Častitemu občinstvu.

Uže v zadnej številki vabili smo častito občinstvo k obilnej naročbi našega lista. Uže zadnjích razpravljali smo o delovanji tekočega leta, o nasprotnikih in pripadnikih naših. Natanko predočili smo častitemu občinstvu težave in skrbi in koliko je treba trdne volje v enakih podjetjih, da ne omaga, da ne propade v zasmeh vednih nasprotnikov.

Vsak začetek je težak in težak je bil tudi ta, kajti akoprav imamo le blage in dobre namene koristiti vsem stanovom, celemu narodu slovenskemu, vendar so skušali neprijatelji podirati našo podlago ter pahnti v propad pozabljivosti. Vest jim je očitala ter vznemirjala njih duhove, da je resnica, kar govorimo, da so njih nazori krivični in da ne vodijo slovenskega ljudstva po pravej poti, po poti napredka. To jih je privedlo do nasprotstva, to jih je ščuvalo zoper nas in naše namere. Toda izprevideli bodo skoro, da njih moči pešajo v vednem prepiru in tedaj bodo nastopili drugo, boljšo pot in tedaj bomo skupno delovali ter orali slovenske tla!

Tako se tolaži „Ljudski Glas“, kedar ga napadajo besni neprijatelji, tako si dela up in z novo močjo prične se boriti in delovati v blagor ljudstva. Togota in njih jeza ga ne osupne, temuč daje mu novo moč, vnema mu nove nade.

Tako smo prestali prvo burno leto in z enakimi upi nastopimo pot v prihodnje; akoprav nam je pot posuta le s trnjem brez cvetja, nastopimo jo pogumno, brez strahu pred silo napadnikovo. Tudi v prihodnje boriti se hočemo za enakopravnost stanov in za zboljšanje zboljšanja potrebnim. Skrbel pa bode „Ljudski Glas“ v prihodnje tudi za zabavno berilo. V vsakej številki prinašal bode pod vrsto „Zabavni del“ mikavne spise. **Ko bi se pa oglasilo povoljno število naročnikov, prinašal bode omenjene spise, n. pr. pesni in povesti, v posebnej, štiri osmerkine strani obsezajočej prilogi, s katero bi gotovo ustregel čast. naročnikom.** Naročnina pa ostane, kakor uže naznanjeno

za celo leto . . . 3 gold. — kr.,

za pol leta . . . 1 „ 50 „

S tem naj bode dokazano slavnemu občinstvu, da ne delamo za svoj blagor, za svoj dobiček; da delamo le za blagor naroda in njegovih prijateljev, da delamo le v prospéh zatiranih stanov. Podpirajte nas toraj z obilimi naročili, kajti stroški so ogromni, katere nam je moč pokriti le z ogromnim številom naročnikov. Podpirajte nas prečastiti duhovni, podpirajte nas učitelji, podpirajte nas obrtniki in kmetje, vsaj le za vaš blagor se borimo, le za vaš blagor delujemo in delovali in borili se bomo tudi nadalje, ako nas bode podpirali in ne ovirali pot do napredka, do enakopravnosti.

Uredništvo in opravištvó „Ljudskega Glasu“:  
**Ferd. Suhadobnik.**

## Uboge občine.

Župan na deželi je usmiljenja vreden mož; poleg mnogih skrbi za svojo občino ga še uradnije vedno nadlegujejo z odloki in dopisi, katere mu je treba reševati. Politične in sodniške oblasti, davkarije, privatne družbe in osebe, duhovniške oblasti, vse se obrača v dvomljivih slučajih s pismi in vprašanji do občinskega predstojništva. In kaj dobi župan za vse to? Ako je občina revna in ima župan sreč, ne bo jej radi svoje plače obilnega davka nakladal, če pa to stori, bodo ga obrekovali, ga odstavili in družega volili. In kaj hoče občina tudi dati, ki je tako že z davki preobložena! Kako težko je šolsko breme. Treba je zidati novo šolsko poslopje, treba učitelja plačati in po novej uredbi treba je tudi orgljavca posebej plačati. Da se učitelj ne sili službe cerkovnikove opravljati, v tem se tudi mi slagamo, nasprotno pa trdimo, da orgljanje v cerkvi je le častno opravilo, ki bi ga učitelji še vedno lahko opravljali ter občini stroške za orgljavca prihranili. Učitelji in njih rodbine imajo domovinstvo v istej občini, kjer s'uzijó; ker imajo navadno tudi otroke, mora občina po njih smrti za nje skrbeti. Če se učiteljica vsled kacega prestopka iz službe odpusti, mora jo vendar občina preskrbeti in drugo novo učiteljico plačati. Če ima učiteljica nezakonske otroke, mora občina tudi za te skrbeti. Mnogo je nadalje ljudi, ki v mladih letih rojstno občino za-

pusté ter gredó križem sveta sreče iskat. Mnogi jo najdejo in v mestu veselo živijo. Morda so tisoče pridobili in tudi tam zapravili, rojstnega kraja pa se stoprv tedaj spomnijo, ko jih sreča zapusti, kedar ob vse pridejo. Ondi, kjer so svoj denar zapravili, nehčejo jih poznati, temuč porinejo jih v rojstno občino, ki ni imela nobenega užitka od sreče takih ljudi, ki jej niso nikdar pomagali. Marsikatera ženska se v svili in zlatu po mestu šopiri, kedar pa jej denar poide in se postara, vrne se v svoj rojstni kraj v breme občini, v breme županu, rekoč: „Tu me imate, preživite me!“

Tudi možki gredó po sveti, ter v svojih mladih letih dobro in veselo živé. V tujini se ženijo in družina se jim narašča. Na starost jih pa sreča zapusti, začno bolehati in si ne morejo nič prislužiti, prihranili si pa tudi nič niso. Druzega jim ne kaže, ko potovati v svojo rojstno občino, za katero nikoli nič storili niso, nikoli nič dali, in ta mora preskrbeti njega in družino.

Taki ljudje so navadno še prav izbirčni, ker so dobrega vajeni; pridni hlapec mora v mrzlem hlevu spat, tak nadležni, od občine živeči človek pa hoče imeti dobro zakurjeno peč. Sploh pa se ljudem čedalje manj delati ljubi, vsak hoče biti le na občinske stroške preskrbljen.

Akoravno morajo občanje uže svoje siromake preživiti, nadleguje jih še neštevilna množica tujih beračev. Posli so dragi in svojeglavni, ker vsak bi že raje v tovarno šel ali pa na stroške sosese živel, kakor trdo delal.

Zdaj pridejo davki, deželne in občinske doklade, obresti od dolgov, razne nabire itd. Žito pa skoraj nobene cene nima, vina se le malo pridela, ali pa še to toča pobije, živine je še za dom premalo. Kaj hoče kmet prodati, da bi tolikim tirjavam zadostil? Če ima kacega prešiča, tega se še naj lažje iznebi, akoravno mu je tudi težko, a rad živi o repi, zelji, korenji in krompirji, samo da bi se dolgov iznebil, toda tudi takó mu ni moči, da bi si opomogel. Ako se kmalo ne zboljša, mora kmet osiromašiti, stéber države se mora razrušiti.

Ko bi to vendar premislili oni gospodje, ki se za malenkostne reči toliko prepirajo, velikih in važnih vprašanj pa nečejo videti

## V združbi je moč.

„V potu svojega obraza služila si bodeta vsakdanji kruh!“ Tako je dejal Bog po grehu naših dedov, s tem pa je kaznil ves človeški rod radi storjenega greha v raji. Tedaj ni mislil Bog na

izjeme niti na zboljšanje raznih stanov; kazen, katero je naložil v pokoro Adamu in Evi, naložena je bila tudi njunim otrokom in naložena je bila tudi nam. Nihče naj se ne raduje svojega življenja. Kar giblje, kar živi trudi naj se in potí od zore do mraka za svoj obstanek, za svoje življenje.

Tako je dejal Bog našima dedoma in to žuganje izpolnjevalo se je uže v prvej dobi človeštva in izpolnjuje se tudi denašnji dan. Toda dan denašnji se ne trudi vse in potí. Mnogo jih je, katerim je osoda odločila gladkejo pot življenja; mnogo več pa jih je, ki uživajo vsakdanji kruh v potu svojega obraza, katere preganja osode val od kraja do kraja brez oddihljeja, brez počitka. Zatirani in zaničevani uklanjati se morajo svojim zatiralcem in trpeti brez pravic in besede.

Tako je sedaj na sveti in tako bode ostalo. Kedor si pridobi bogastva, pridobi si slavo, pridobi si vse; si je li pridobil bogastva po poštenej ali nepoštenej poti, tega ne vpraša nihče; denar je sveta vladar, pravi prislovica, pošten ali nepošten, o tem ni govorjenja. Komur pa je bila „sreče dar klofuta“, ogiblje se ga vse, zaničuje in prezira. Beraštvo je sramotno in zaničevanja vredno, in to je dovelj. Sramotno pa je tudi delo sedanje dni, sramotno je vse, kar preseza gotove meje, te meje pa so nam znane in nepotrebno bi bilo, o njih govoriti. Kedor se povzdigne v svojem stanu na gotov vrhunec po prirojenej mu sreči ali po protekciji družih, postane osoren proti nižjim in ponosen na svoje ime, akopprav si je ni pridobil z lastnimi zaslugami, akopprav mu polni puhlo glavo prazna slama mesto možgan, treba ga je častiti kot zapovedovalca, kot modrijana. Kedor si pridobi vednosti mej ljudstvom in po lastnih izkušnjah, ne velja nič, veljavo in prostost v govorjenji in pisanji imajo le oni, kateri guliyo od leta do leta klopi po šolah, iz katerih govori le teorija in ne izkustvo. Temu bodi podložen, tega časti in poslušaj. In vendar, koliko je obrtnikov, koliko kmetov, ki več mislijo in več vedó, nego marsikateri gizdalin. Toda ti nemajo besede, ti nemajo pravice pečati se z družim, ko se svojim vsakdanjim delom, akopprav se jim je potezati za lastne pravice, za lastno poštenje. Visokotečéi možje zavrnejo ga takoj se znanimi besedami: Čevljar, ostani pri svojem kopitu, akopprav čutiš na svojih plečeh neusmiljene udarce hudobnih jezikov. Molči, vsaj obrtnik ne spada mej narod, mej narod spadajo le doktorji in zasebniki, vse drugo je podlaga njihovim nogam.

Tako je sedaj na sveti in tako naj ostane; mi pa držimo roke navskriž in jezik za zobmi, dokler se višjim ne zazdi, odločiti primeren koticék

v deželi, kjer naj trpimo in objokujemo svoj stan, svojo revščino. Molčimo, kakor bi nas ne bilo, trpimo, kakor bi bilo trpljenje najslajše, mirujemo, ko globlje brez žolča, za naš blagor skrbeli bodo drugi!?

Ne, tako ne sme dalje ostati, predolgo uže traja služnost naša; vrat se nam je uže upognil, srce pa nam je postalo neobčutljivo, kajti pomoči ne upa več. Zavedajmo se vendar enkrat, ne dajmo se teptati od ljudi, katerim je naš blagor deveta briga. Združimo se, kajti le v združbi je moč in napredek, le v združbi doseči nam je moč svoje pravice, le združeni moremo dospeti do gotovega smotra in utešiti toliko želja.

Osamljena drevesa podira vihar! —\*—

## Stanje kmeta in obrtnika.

O tem predmetu je govoril v katoliškem društvu na Dunaji gospod Mehringer na blizo takó:

Vse poštene avstrijske stranke se vjemajo v misli, da bi povzdignile moč in veljavo Avstrije. Če pa hočemo to doseči, moramo delati za blagor cele države in vseh stanov, ne enostransko le za eno deželo ali le za en stan. To zapoveduje že krščanska vera, kajti ona pravi: da je treba bližnjega ljubiti kakor samega sebe. Ta Božji nauk olajša boj za obstanek, ki bi bil sicer grozen in brezobziren. Liberalizem pa neče poznati krščanske ljubezni, on pravi, da ima močnejši zmirom prav. Slabejši se na ta način potisne na stopinjo sužnja.

Po tem načelu so bogati borzizjanci ljudstvo peharili in bogastvo kupičili ter rekli, da je to le pravica modrejšega, močnejšega. Revež je po tem nauku bogatinu v oblast dan na milost in nemilost, in ta ga sme stiskati in v svoje namene rabiti, kolikor hoče. To zatiranje revežev se prikazuje v različnih podobah in oblikah.

Prva oblika tega zatiranja je eksekutivna dražba.

Pravica do dražbe, to je pravica, dolžniku vse prodati in denar za prodane stvari za se obdržati, vzeta je iz rimskega prava. Rimci so bili pa pogani in so imeli tudi poganske nazore. Mi smo pa kristijani in za nas ti poganski nazori ne bi smeli biti merodajni. Kajti krščanski ljubezni je nasprotno in zoprno, da bi se bližnji do nazega slekel, ko vendar naša vera ukazuje, ž njim kolikor mogoče potrpeti.

Grozne so škode, ki jih delajo dražbe med kmeti in obrtniki. Kmet je podlaga države, pa kakó se ž njim dela! Pri slabi hrani mora trdo delati, in kar pridela, pograbiijo drugi: nekaj država,

nekaj dežela, nekaj občina, nekaj sleparji, nekaj beraci, nekaj posojevalci in posojilnice s svojimi obrestmi, nekaj advokati in sodnije. Z eno besedo: kmetovanje se več ne plača. Liberalci s svojimi manšterskimi nazori pravijo, da je tega Amerika kriva. Rekli so kmetu, naj se rajši z živinorejo peča. Ko pa tudi z živinorejo ni šlo, rekli so kmetu: „Ti moraš zelje, salato, repo, korenje saditi; to boš lahko prodal.“ Ko je pa kmet zelje in salate sam jesti moral, rekli so mu: „Šole ti manjka, šole! Le veliko šol je treba, pa bo vse dobro.“ Na nos, na vrat so začeli povsod šole zidati in otroke not goniti. Pa kmetu le neče bolje priti, ampak le vedno bolj navzdol leze. Kaj pomaga mladenu gospodarju, če je v šoli zvedel, da je Peking glavno mesto kitajske dežele? Ali mu bo kdo dal en groš za to učenost?

Grozno je, kako avstrijski kmetje v dolgove lezejo. V Cislejtaniji (v Avstriji brez Ogerske in Hrvaške) so kmetje že dolžni 1800 milijonov goldinarjev. Povprečne obresti so po 6 od sto, tedaj morajo ti zadolženi kmetje vsako leto 108 milijonov obresti plačati. Potem je pa še 1000 milijonov intabuliranih dolgov, od katerih je treba 60 milijonov obresti dajati; tedaj plačujejo naši mnetje 168 milijonov goldinarjev samih obresti. Čisti dohodek brez davkov pa znaša le 100 milijonov. Iz tega je razvidno, da, če naš kmet davke plača, obresti od dolgov že ne more več plačati; če pa obresti plača, potem pa davkov ne more.

Kmet ni več kmet, ampak dninar na svojem zemljišči; kar pridela, pojedó drugi, največ veliki kapital. Tlaka je spet nazaj prišla, pa še hujša ko poprej. Sedanji oderuh ali pa kapitalist ima več oblasti nad kmetom, ko prej grajščak. Ta ga je mogel samo nekaj dni k delu prisiliti; sedanjemu kapitalistu pa mora kmet celo leto delati, in če se mu zameri, zna kmeta zavolj majhnega dolga od hiše pregnati. V Galiciji so upniki v enem letu 17 000 kmetov od njih doma in posestva pregnali, ker niso mogli obresti plačati.

S tem propadom premoženja v zvezi je tudi propad pravice, značajnosti, duševne vzvišenosti. Prej pošten in pobožen, dober in prizanesljiv, postane tak v revščino vržen kmet ali obupan pijanec, ali slepar in goljuf, ali pa divji razgrajalec, ki vse na svetu preklinja in še Božje postave ne pripozna. Take elemente nihilisti najrajši sprejemajo v svojo sredo, ker vedó, da se taki obupani ljudje nobenega zločina storiti ne ustrašijo.

Pri nas se sme kmetu vse prodati. Na Ogerskem mu morajo vsaj eno kravo pustiti, da ima vsaj nekaj od tolikega truda.

S kmetom in z zemljo danes tako delajo, da ne bo dolgo, ko bo prišel grozen polom nad nas, da namreč nič več pridelali ne bomo.

V starem Egiptu so imeli nekdanj tudi takó žalosten čas. Starinoslovec dr. Reinisch je bral iz hieroglif (starodavne pisave) na nekem kamnu: „Fenski in judovsko-arabski kupčevalci so deželo čisto izmolzli, poštenost in red spodkopali, pravico popačili in vse ljudstvo v veliko revno in spridenost pripravili.“

Potrebna bo taka postava, kakor jo imajo v Ameriki, da se mora namreč kmetu po vsakej ceni toliko zemlje pustiti, da more s svojo rodbino živeti.

Vlada izdeluje tako postavo, pa kdo vé, kdaj bo izgotovljena? Na vsak način se mora nekaj za kmeta storiti.

Enake bremena nosijo tudi meščani in obrtniki. Kjer je bilo prej sto srečnih, krščanskih rokodelskih rodovin, stoji zdaj velikanska tovarna (fabrika) pod judovsko oblastjo; prejšnji samostojni rokodelci so zdaj ubogi sužnji v tovarni, popolnem odvisni od kapitala.

Kar je svobodnih rokodelcev še ostalo, stiskani so po grozni in dostikrat sleparski konkurenci judovskih in drugih kapitalističnih tovarničarjev. Če obrtnika enkrat zarubijo, vdarjen je tako, da si bo težko spet na noge pomagal. On pade med proletarijat in postane socijalist. Tudi za obrtnike bi bila potrebna postava, da bi se jim ne smelo vse zarubiti, ampak vsaj pustiti imetja do 1000 gold. vrednosti.

Sedanja vlada ima dobre in poštene namene. To se vidi že iz tega, ker ima postava o poštnih hranilnicah določbo, da se bukvice od te hranilnice ne smejo zarubiti. To je prav! Zato vam zakličem: Proč z liberalizmom, čast krščanskim nazorom!

(Ta govor je bil z velikim navdušenjem sprejet in pohvaljen. Tudi mi se ž njim popolnem strinjamo; zato smo ga na slovenski jezik preložili in priobčili. — Ured.)

## Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega pričetkom grudna. Mnogo se piše za in proti podjetju „Národní dom“. Dovolite, da tudi jaz o tem odkritosrčno svoje misli povem, če me prav tam pri Tavčarji „in effigie“ na vislice obesijo! Zdaj, ko je reč enkrat začeta, naj se izvrši in dokonča! sicer bi se nam nasprotniki rožali in posmehovali. Ker pa „Narodovci“ alias „žurfiksovci“ vsacega za izdajalca proglasé,

kdor bi se predrznil drugih misli biti, kakor je njihova klika, treba je vendar povdarjati, da je Slovencem veliko družega prej treba, nego bahati se z velikim poslopjem v Ljubljani, med tem, ko revni kmet korenje in repo já, v cvilastih hlačicah zmrzuje in se ima boriti z davkom, z oderuhom in stoterimi drugimi plačili, pa še noben dan ni varen, da ne bi ga kak upnik po svojem advokatu na paragraf nategnil. Tudi se imamo na vseh mejah: na Koroškem, na Primorskem, na Štajerskem, za svojo narodnost boriti, pa srce, t. j. Ljubljana, in prsi, to je Kranjska, nič ne storita za svoje borilce ob mejah, ker je vsa pozornost in požrtvovalnost po komandi naših mladih prvakov koncentrirana na „Národní dom“. Mnogo je tudi revnih slovenskih dijakov na Dunaji in v Gradci, ki stradajo in bi bili srečni, ko bi jim odpadlo nekaj stotakov od bogate hiše „Národnega doma“. S kakimi težavami se borijo naši obrtniki, kako celó jetnike na Gradu zavidajo, to je tudi znano. Pa vsi ti bi našim voditeljem (?) najbolje vstregli, ko bi še zadnje svoje krajcarje darovali za tisto palačo, kjer bodo doktorji, profesorji in tisti žurfiksovci sploh svojo mogočnost skazovali, „farje“ zaničevali, obrtnike na stran potiskovali in priprostega kmeta zasmehovali, ki je tako bedast, da tem ljudem, ki mu nikoli nič dobrega ne storé, še „živio“ vpije.

Kakoršen duh je vladal v čitalnici, tak bo tudi v „Národnem domu“. Znano je, da so „Slovenca“ dvakrat zažigali; znano je, da ti mladiči našo častito duhovščino le še posmehljivo in zaničljivo pogledujejo, ter jo s „farji“ in „faruceljni“ pitajo; znano je, da poštenega obrtnika le čez rame gledajo in ga s kmetom vred v „švemo“, v prvo sobo potiskajo, kjer ne sme nič govoriti, ampak samo „živio“ vpiti, če kak „narodni kadet“ kaj spregovori v „prvaški sobi“. Znano je, kako so ti gospodiči s čitalniškimi krčmarji pometali, také da jim nobeden ostati neče. Iz vseh teh uzrokov je bila in je čitalnica vedno prazna, najboljši narodnjaki se je ogibajo, odkar je Vošnjakov duh začel po njej gospodariti.

Kakor razmere kažejo, se bo ta duh tudi v „Národní dom“ preselil, namreč duh mladoslenskega liberalizma, strankarstva, domišljavosti, gospodoželjnosti, napuha, kruhoborstva itd., kakoršne so že lastnosti teh popačenih slovenskih sinov, ki so iz visokih šol prinesli samo liberalizem in domišljavost, pa malo temeljitega znanja, še menj pa prave krščanske omike.

Če se pa ta duh v „Národní dom“ preseli, kaj bo potem prijetnega v tem „domu“? Marsikdo, ki je za „Národní dom“ kaj dal, zna še doživeti, da

ga bodo iz tega „doma“ moralično ali fizično ven vrgli, če ne bo hotel samo za vratni stati in na komando „živio“ vpiti.

Prav verjetno je, da bo „Národní dom“ ravno tako prazen, kakor je zdaj čitalnica prazna. Samo če kakšni „Hrvati“ pridejo, bo nekaj ljudi tam. Ali se pa plačajo toliki stroški za redke, posamezne prilike?

Toda, naj ga le zidajo. Saj nihče ni prisiljen, kaj darovati ali srečke kupiti; kdor pa to stori iz dobrega namena za narodno stvar, je hvale vreden, ker on s tem ne misli strankarstva podpirati. Še enkrat ponavljam: zdaj, ko je stvar že tako daleč, naj se izvrši!

Posebna sadu in dobička za slovenski narod pa ne pričakujem od te ustanove; kajti, kar so še Mladoslavenci v rokah imeli, je še vse Slovencem več škodovalo, nego koristilo. Njihovi listi so sejali le razdor, strankarstvo in nevero; ostudno kruhorstvo so prav udomačili med prej dobrodušnim slovenskim ljudstvom. Njihovi spisi so brez tečnega, redivnega jedra, a polni fanatičnega sovraštva, kritičnega strupa, silno oddaljeni od vsake plemenitosti, hvaležnosti, obzirnosti ali pravičnosti. Ta po „Zvonu“ in „Národnem domu“; zato nemamo do njega nobenega pravega veselja!

**Iz Kravje Doline.** (Naše „usmiljene“ sestre.) *Vox populi, vox Dei!* (Dalje.) Neovrgljiva resnica je, da med vsemi rokodelci avstro-ogerske monarhije so naši pošteni ljubljanski rokodelci v najžalostnejšem, da v obupnem stanu. Ravno tako se mora priznati, da v nobenem mestu proletarijat tako ogromno ne narašča, kakor ravno tukaj v Ljubljani. To so fakta, ki so hitrega rešenja potrebna. Glavni vzrok propada rokodelskega stanu pa nij drugje iskati, kakor v silni konkurenci jetnišnic. Ako bi se te odpravile, potem bo gotovo milejši čas našim rokodelcem nastopil.

Naj se pa nekoliko za kulise našim „usmiljenim sestram“ pogleda, se bo vsakdo prepričal, da ravno one si naročujejo obilo izdelkov po kazniških delavnicah, in da ne dajo in ne privoščijo zaslužka ubogemu, vestnemu rokodelcu. Vprašamo tedaj, kje je toliko hvalisano usmiljenje naših usmiljenih sester? Vsi izgovori naših tihotapnih zagovornikov milosrdnic ne umijejo navedenih fakt. Mi nikakor ne pišemo iz kacega osebnega ali splošnjega sovraštva do milosrdnic in odbijamo vsako tako sumničenje odločno od sebe. A ljubezen do bližnjega, tedaj tudi do naših siromašnih rokodelcev, nas sili, milosrdnicam pokazati pot, po kateri naj hodijo in dela prave krščanske ljubezni ne samo

hudodelnikom z naročevanjem različnih obrtnijskih izdelkov, ampak poprej s podpiranjem siromašnih rokodelcev, t. j. z naročevanjem dela ustrežejo, ker sv. Matevž piše v 23. pogl.: „Kar se v ljubezni do svojega sobrata od nas stori, to je Kristusu dano; ubogi sicer proti nam roko stegne, Kristus pa sprejme.“

Po teh besedah naj se naše „usmiljene sestre“ ravnajo in naj ne poslušajo svojih usiljencev, kateri naj raje svoje službe opravljajo in naj se ne mešajo v stvari, za katere niso vstvarjeni. (Dalje sledi.)

**Iz Notranjskega, 5. grudna.** V istini škandalno je, kar počenjajo Dunajčanje zavolj ene same češke in to še privatne šole. Oni trdé, da je Dunaj nemšk in da mora nemšk ostati, trdé, da je doljenja Avstrija nemška in da v tej deželi ne poznajo družega deželnega jezika, kakor nemškega. Oni nečejo videti tistih 200 000 Slovanov na Dunaji, nečejo videti čeških in hrovaških vasi, ki so raztresene po Dolenji Avstriji. Če bi se modrovanje in dokazovanje Dunajčanov prestavilo na slovenski jezik, in sicer na kranjsko narečje, potem bi se to tako glasilo: „Ljubljana je slovenska in mora slovenska ostati, če je prav nekaj prisiljenih Nemcev, na te se ne ozirajmo. Mi ne trpimo nobene nemške šole v Ljubljani, tudi privatne šole ne.“

„Na Kranjskem sploh ne poznamo družega deželnega jezika, razen slovenskega, tista pest Kočvarjev nič ne šteje, ker jih je komaj deseti del od števila, kar je Slovanov na Dunaji, ki pa nemajo pravice do svojih šol. Po izgledu doljenje-avstrijskega deželnega šolskega sveta in po izgledu dunajskega mestnega zbora mora toraj tudi kranjski deželni šolski svet in mestni zbor ljubljanski protestirati zoper vsako nemško šolo na Kranjskem.“

V istini, če je res pravica za vse enaka, potem bi se moral odmev tako glasiti!

Brez šale. Meni se obolost in predrznost, ki se je te dni na Dunaji pokazala, tako razžaljiva vidi za vse Slovane, da bi se morali ti oglasiti, tam, kjer so v večini.

Sam cesarski namestnik Possinger in ves šolski svet, sestavljen iz samih od cesarja plačanih ljudi, upa si ustavljati se odloku ministra Konrada, ki gotovo ni prijatelj Slovanom, pa z ozirom na državno sodišče ni mogel drugače odločiti. Ali so to morda „irredentari“, in ali pričakujejo pomoči od pruske države, da si upajo tistej šolski postavi v obraz pljuvati, ki so jo sami naredili? 4

Znani rogovilež Weitlof s svojim „schulvereinom“ povsod svoje nemške šole ustanovlja in to s pokroviteljstvom vseh uradov, saj ga brani ista postava, ktere Dunajčani za sebe pripoznati nečejo, pa jo dobro poznajo, kjer je obrnena proti Slovanom. V

Sevnici, v Mariboru, v Pakerjih, v Bovcu, v Maverlu je Weitlof že ustanovil nemške šole za slovenske otroke. Čehi pa bi ne smeli napraviti čeških šol za češke otroke? V istini, slovanska potrpežljivost, ki take krivice mirno prenaša, mora slednjič vendar svoj konec imeti, če ne, bodo še drva nad nami sekali!

## Zabavni del.

### Odvetnik pred nebeškimi durmi.

(Pravljica. — Spisal 000.)

Pred mnogimi leti umrl je odvetnik, imovit in zelo prebrisan odvetnik. Teško je zapustil svet in toliko nedovršenih pravnih, katere so mu obetale mnogo dobička, toda smrt je stegnila brez usmiljenja svojo koščeno roko po mastnem vratu odvetniškem in koprive je bilo konec — pozebla je.

Ko dospě tako do nebeških durí, hoteč z odvetniškim ponosom prestopiti prag, ustavi ga sveti Peter s ključi v roki prijazno vprašaje:

„Česa želiš, prijatelj?“

„V nebesa sem namenjen,“ odgovori mu odvetnik precej osorno.

„Kedo pa si?“ poprašuje dalje sveti Peter.

„Na zemlji sem bil odvetnik, kakor tudi prijatelj kranjskih mesenih klobas in šampanjca.“

„Odvetnikov pa pri nas ne potrebujemo, kajti pravde se tu navadno ne nadaljujejo,“ odgovori sveti Peter ter mu obrne hrbet.

Ne vedoč, kaj mu je storiti, stal je naš odvetnik pred nebeškim pragom, ter željno zrl pri na pol odprtih durih v prostorno, krasno razsvitljeno dvorano.

Uže se je hotel obrniti ter poskusiti kje drugje svojo srečo, ko ugleda v nasprotnem kotu gospoda z visokim doktorskim klobukom na glavi, na prsih pa je imel pripeto tablico z napisom: „Dr. Juda Zlatoglasnik, odvetnik“.

Vesolja se zažari obraz našemu odvetniku, ko ugleda to prikazen.

„He, gospod Petrus! Jaz sem pa vendar opazil odvetnika v vaših prostorih, zakaj bi tedaj tudi jaz ne imel vstopa?“

„Dragi prijatelj,“ dejal je na to sveti Peter žalostno, „dragi prijatelj, tudi temu ni bilo dovoljeno prestopiti nebeškega praga, toda tiček je bil zvit in mi smo se dali prekaniti.“

„Pred mnogimi, mnogimi leti umrla sta dva radi dedščine se pravdajoča brata. Konec je bilo tedaj te pravde doli na sveti, toda vedela vendar še nista,

pri čem da sta, kedo ima prav. Mislila in mislila sta, kako bi dognala in rešila te neprijetnosti; zdajci potrka nekdo na duri, in ko odprem ter pogledam kedo želi vstopiti, stoji pred mano odvetnik, katerega si ravnokar ugledal.“

„Kedo si?“ vprašam ga ter bliže pristopim.

„Dr. Juda Zlatoglasnik, odvetnik,“ odgovori mi na to.

„Odvetnikom so sicer nebeške duri zaprte,“ pravim mu dalje. „Imamo pa pri nas dva brata, katera sta se uže na sveti pravdala radi neke dedščine in katerih pravda še sedaj ni dognana. Vsi želimo, da bi bilo vednega prepira uže konec, toda pomagati si ne vemo. Svetuj nam vendar, kaj nam je storiti.“

„Ej, to je malost,“ dejal je na to priliznjeno odvetnik. „Ko bi meni prepustili to stvar, končana bi bila v nekolikih dneh.“

„Rad sem verjel tem besedam, kajti premalo sem tedaj poznal odvetniške zvijače. Odprl sem mu duri ter dovolil vstopiti, misleč se ga po končanej pravdi zopet odkrižati. Tiček pa me je prekanil. Minulo je uže čez sto let od tega dogodka, a pravda še vedno ni končana in kakor vidim tudi nikdar ne bo, kajti Zlatoglasnik dobro vé, da mu bo treba zapustiti nebeške dvorane, ako jo konča.“

„Se ve da, se ve da!“ vslikne naš odvetnik pred durmi, ko sveti Peter konča svojo tožbo. „Se ve, da pri vsakej pravdi treba je dveh odvetnikov, sicer se je ne more nikdar končati. He, ko bi se jaz te stvari polotil, hotel bi videti, ali bi jo dognal ali ne! Dragi mi sveti Peter, dovoli da to stvar natančneje pregledam in uredim, sicer se nikdar ne iznebiš te pijavke.“

„Ne, ne! Ne boš me prekanil! Le stoj tu pred durmi, dokler se ti ljubi in premišljuj svoje zvijače,“ odgovori sveti Peter ter zaprè duri pred nosom osupnjenega odvetnika.

Ne vedoč, kaj mu je storiti, stal je naš zvit odvetnik pred pragom nebeškega kraljestva in gotovo stoji še sedaj, ako se ni premislil ter odšel v kraj, prekanjenim in zvitim odvetnikom pripravljen.

## Domače zadeve.

— (Ljudski shod) nameravajo napraviti ljubljanski obrtniki v dan sv. Štefana v hotelu pri „Tavčarji“. Program se je baje uže predložil deželnej vladi. Želeti bi bilo prav obilne udeležbe, kajti program obsega jako zanimive točke. Začetek ob 10. uri dopoldné.

— (Mestni odbornik gosp. Potočnik) odpovedal se je mestnemu odborništvu.

— (Premoženje farnih siromašnic.) Glavinsko premoženje 143 farnih siromašnic v 7. političnih okrajih na Kranjskem znaša blizu 323 920 gld., pri kojem so javni papirji po imenskej vrednosti v račun postavljeni, in se torej smelo more reči, premoženje vseh farnih siromašnic v našej deželi znaša z onimi siromašnicami 4 političnih okrajev, o kojih se natančneje še ne vé, okoli 400 000 gld. in možno tudi več. Vrh tega naj omenimo, da je bilo n. pr. l. 1881. v celej deželi 269 farnih siromašnic, ki so razdelile mej 7739 ubozih 39 623 gld. Po tem pripada jeden obdarjen ubožec na 62 prebivalcev, a povprečno je prejel jeden revež 5 gld. 12 kr. na leto proti 16 gld. 90 kr. za vse dežele v letu 1878. — Mogoče, da se zgorej omenjeno glavinsko premoženje v znesku 400 000 gld. ceni še prenizko, ker imajo farne siromašnice razun obrestij od glavnice še druge dohodke, kazni i. t. d. na razpolaganje.

— (Ljubljanski vozniki.) Uže v zadnjem številki našega lista omenili smo, naj se ne vozi tako naglo po ozkih ulicah, ker se je ravnokar pripetila nesreča na sv. Jakoba mostu. Zamán pa je bila ta naša pritožba. Ravno včeraj opazili smo zopet to napako. Ko so šle učenke iz šole, pridiral je voznik po Bregu ter zavil na most, vsled tega razbegnile so male učenke na vse strani bojé se, da bi jih ne povozil, kajti pretila jim je res nevarnost. Čudno se nam zdi, da mestna straža takó slabo pazi na naše voznike in da jih ne kaznuje. Odločno toraj zahtevamo, da se naše opravičene pritožbe ne prezirajo.

— (Vrhnika 12. decembra.) Narodnjaki zmagali so v vseh treh razredih. Nasprotniki niso niti jednega odbornika vrinili. Slava toraj vrhniškim volilcem!

— (Mesečni shod) delavskega izobraževalnega društva bil je v nedeljo 10. t. m. Dnevni red: 1.) Odborovo poročilo; 2.) stanje malih obrtnikov in delavcev. V drugej točki razkladali so v izvrstnem, premišljenem govoru gg. Tuma, Šturm in Železnikar sedanje slabo stanje obrtnikov in delavcev. Konečno pa so izrazili željo, da je vendar uže zadnji čas, storiti kaj za ta stanova, vsaj sta vendar tudi važen faktor glede dolžnosti in davkov, tedaj tudi zaslužita, uživati jednake pravice z družimi stanovi! Kedaj se bo vendar tudi za to kaj storilo?

— (Potres.) Včeraj zjutraj okoli 6. ure čutil se je tukaj precej močan, kake 2 sekundi trajajoč potres.

## Drobtinice.

— (Hitra pomoč proti ostrupljenji.) Ako vzameš nekoliko soli in ženofa ter oboje v kozarec vode pomešaš in ostrupljencu piti daš, pričel bode takoj bljuvati, da se pa želodec strupa popolno očisti, treba je na to še jajčinega beljaka in potem nekoliko močne črne kave.

— (Kako se pomaga, da klet po plesnobi ne diši.) Neprijetni duh po plesnobi razširi se v kleti vsled nekega mahu, kateri obraste zidovje; da pa odpraviš ta neprijetni duh, treba je napolniti skledo sè soljo, na to zamaši vse sode in luknje v kleti, zaveži si nos in usta z mokro ruto, potem vlij kake pol kile žveplene kisline na sol, urno odidi ter zapri duri za sabo. Iz skleda pričel se bo kaditi zelenkast, zelo močan in škodljiv sopar, kateri zaduši tudi oni po zidovji zarastli, po plesnobi dišeči mah. Čez nekoliko ur odpri zopet duri ter si znova zaveži nos in usta z mokro ruto, ko se ta sopar razkadi, očedi zidovje smradljivega mahu in nikdar več ti ga neobraste.

— (Spomenica.) Meseca decembra leta 1821 bila je tako ugodna zima, da so otroci ubogih lahko brez nevarnosti hodili bosonogi v šolo in cerkev; vso zimo ni bilo snega. — Dné 16. dec. 1683 sprejela je Ljubljana škofa Sigmunda Kristofa grofa pl. Herbersteina z veliko slovesnostjo. — L. 1805 dné 7. decembra je cesar Napoleon ukazal, da morajo pridobljene ilirske dežele 100 milijonov frankov silnega davka plačati. — Dné 14. decembra 1688. l. je bila v Ljubljani velika vstaja in prelivanje krvi radi razpora mej dežel. oskrbnikom in grofom Henrikom Wagenspergom, — a denes je pak ravno 307 let, kar so bile v Ljubljani prve knjige tiskane. — Dné 22. decembra l. 1529. nastala je na Kranjskem strašanska živinska kuga in dné 25. decembra l. 1809. imenovan je bil maršal Marmont poveljnikom ilirskih dežela, in 27. decembra l. 1681. se je prikazala velikanska repata zvezda ali komet, ki je bila videti na Kranjskem celo leto.

## Tržne cene ljubljanske.

Pšenica	hektoliter	gold.	7,15
Rež	"	"	5,20
Oves	"	"	2,93
Ječmen	"	"	4,39
Ajda	"	"	4,39
Koruza	"	"	5,60
Leča	"	"	8,—
Fižol	"	"	9,—
Moka	kilogram	"	—,96
Mast	"	"	—,88

## Želje tukajšnjih prebivalcev.

— (Nabiralniki pisem.) Meščanje, osobito iz krakovskega predmestja, pritožujejo se radi pomanjkanja nabiralnikov pisem, kajti v obeh predmestjih, Krakovem in Trnovem, nahaja se le jeden nabiralnik, in sicer v Gradaščinih ulicah, za tem pa je najbližji na sv. Jakoba trgu na redutnem poslopju. V obče je ta naprava jako redka v Ljubljani. Kako potreben bi bil nabiralnik za krakovsko predmestje kje v bližini sv. Jakoba mostu ali na Bregu, vsaj menimo, da ima poštni erar dovolj dohodka iz omenjenega predmestja, zatorej upamo, da se skoro ustreže tej želji.

— (Krojaških ulic) hišni posestniki pritožujejo se radi mestne razsvetljave, kajti v teh ulicah, akopram se nahajajo v središči, tako rekoč v osrčji mesta, ne vidiš niti jedne svetilnice. Tudi prebivalci sv. Petra ceste uže tretjič prosijo, da bi se na njih v „Ljud. Glasu“ objavljeno željo glede primernejše razsvetljave v mestnem zboru oziralo.

**Listnica uredništva.** Gospodu J. A. v. R. in vsem prijateljem našega lista, ki delajo na to, da se širi mej ljudstvom, najsrčneja hvala. Gotovo ne bomo nikdar pozabili svojih dobrotnikov, kajti prislovica pravi: «Roka roko umije!» Tudi mi vas bomo videli v zadregi ter vam pomagali. — Gospodu L. M. v K.: Pišete nam, kako so Vam pričeli roke podajati ter prijaznost kazati vsled naših izbadljajev ondotni doktorji. Verujemo Vam povsem, toda pazite, kajti ta prijaznost ne izvira iz srca, ta prijaznost ni prava. Pazite in ne podajajte jim mazinca, ker zgrabiti bi znali zopet za celo roko! Previdnost nikdar ne škoduje! — Idrijskim prebivalcem: Čudno in zopet ne, zdi se nam, da vam je naš list tako neprijeten in neljub gost. Vemo sicer zakaj se ga ogibate in tudi prepričani smo, da izvira ta neprijaznost vaša le vsled vednega zoprnega ugovarjanja nekega ondotnega (G?) gruntarja; le ta vam cepi v srcih sovraštvo do nas. Toda uganjka nam je vendar, kako da ne spoznate, kedo vam je sovražen in kedo prijazen, vsaj vendar vidite, da «Ljudski Glas» nikogar ne prezira, nikogar ne sovraži, da vsakemu pomaga, ali vsaj pomagati skuša. Se ve, da nam je delo težavnejše in brezvspešnejše, ako poslušate, enake nasprotnike, ter nam ovirate pot do pravega smotra. Upamo, da se vam kmalo sovraštvo v prijaznost spremeni, da bodele spoznali, kedo vam koristi, ter nam podali roko v mir in spravo!

## F. Kremžar,

v Št. Vidu nad Ljubljano

se priporoča za vsa

### ključarska in kotlarska dela,

popravljanje poljedelskih ročnih in parnih mlatnic, parnih strojev in lokomobilov po najnižji ceni ter obeta naglo in točno postrežbo.

## Velika zaloga

obleke za gospode, dečke in otroke;

## velika zaloga

plaščev prevlekalnih in ogrinjač iz sukna, svile in pliša za gospé;

## velika zaloga

klobukov za gospé

po zelo nizkej ceni in v bogatem izboru je pri

## M. Neumann-u,

Ljubljana, Slonove ulice števil. 11.

## Cvet zoper trganje

po dr. Maliču



Schuhmarkt.

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd.; malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

### Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsno in pljučno bolečino. 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

### Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramoro, pljučnico, kožno izpustko in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

### Anaterinska ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

### Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogršati in so se že tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem žolodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gold. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Naročila z dežele izvrše se takoj v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja  
na Mestnem trgu v Ljubljani.